

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Fidelis Regnskap AS
Vestre Rosten 78
7075 TILLER

VÅR REFERANSE

18/10377

DERES REFERANSE

DATO

28.01.2019

Merknader - endelig rapport

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt den 6. november 2018. Finanstilsynet oversendte den 20. desember 2018 foreløpige merknader og tilsynsrapport. Selskapets tilsvarende er mottatt i brev datert 18. januar 2019.

Tilsynet omfattet det autoriserte regnskapsførerselskapet Fidelis Regnskap AS og daglig leder/ autorisert regnskapsfører Frank Norvald Hågensen.

Det er to ansatte i selskapet. Daglig leder var den eneste i selskapet som på tilsynstidspunktet hadde autorisasjon som regnskapsfører og var dermed også oppdragsansvarlig for samtlige av regnskapsførerselskapets 63 regnskapsføringsoppdrag. Selskapet hadde i 2017 en omsetning på ca. kr 1,9 mill.

Formålet med tilsynet var å vurdere om selskapet har etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i samsvar med regnskapsførerlovgivningen, herunder god regnskapsføringskikk. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Alle regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll. Finanstilsynets tilsyn dekker derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd i samsvar med forskriftens krav. Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Wenche Falch-Hennum
Dir. tlf 22 93 97 12

1. Forhold i regnskapsførerselskapet

1.1 Selskapets økonomiske disposisjoner

Det følger av regnskapsførerloven § 6 første ledd nr. 3 at et vilkår for autorisasjon som regnskapsførerselskap er at selskapet skal være økonomisk vederheftig.

Regnskapsførerselskapet har gjort til dels store investeringer i et nettverkssystem og selskapets revisor har avgitt revisjonsberetning med forbehold for regnskapsåret 2017 knyttet til en fordring som selskapet har mot dette systemet. Revisor påpeker at det er vesentlig usikkerhet rundt fordringens verdi og om eller når den kommer til utbetaling. Det ble opplyst under tilsynet at regnskapsførerselskapet i 2018 har investert ytterligere i nettverkssystemet, samt mottatt kryptovaluta gjennom sitt medlemskap i systemet.

Nettverkssystemet fikk i 2018 vedtak med pålegg om stans av ulovlig pyramidevirksomhet i Norge av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Vedtaket er påklaget og oversendt Lotterinemnda for klagebehandling. På tilsynstidspunktet var saken derfor ikke avklart.

Finanstilsynet bemerker at kryptovaluta er svært risikable og spekulative produkter, og at investeringer i slik valuta kan innebære stor risiko for tap. Det samme gjelder finansielle instrumenter som gir eksponering mot kryptovaluta. Valutaen er ikke regulert, den blir omsatt på uregulerte markedsplasser og det er manglende pristransparens. Finanstilsynet viser til sin advarsel til investorer og foretak knyttet til Initial Coin Offerings, publisert 20. november 2017, samt til advarselen fra ESMA, publisert 13. november 2017.

Finanstilsynet ba i foreløpige merknader om at regnskapsførerselskapet foretar en vurdering av om investeringen som er gjort i nettverkssystemet er av en slik karakter at eventuelle tap på investeringen vil kunne medføre at regnskapsførerselskapet får problemer med å oppfylle kravet om å være økonomisk vederheftig, jf. regnskapsførerloven § 6, første ledd nr. 3. Det er anført i tilsvaret en stor del av investeringen er kostnadsført i 2018 og at regnskapsførerselskapet likevel har betryggende egenkapital. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning.

1.2 Gjennomføring av hvitvaskingsregelverket

Ny hvitvaskingslov ble gjort gjeldende fra 15. oktober 2018. Regnskapsførerselskapet hadde på tilsynstidspunktet ikke oppdatert sine rutiner slik at kravene i den nye hvitvaskingsloven var oppfylt. De rutinene som var utarbeidet var etter de krav som følger av tidligere hvitvaskingslov av 6. mars 2009, men også etter dette regelverket ble det konstatert mangler i rutinene.

Som det fremgår av tidligere tilsendte tilsynsrapport har det ikke vært rutine i regnskapsførerselskapet for å gjennomføre en risikobasert kundekontroll av oppdragsgiverne og at det skjer en løpende oppfølgingen av kundekontrollen i regnskapsførerselskapet, jf. hvitvaskingsloven § 5. Det var heller ikke utarbeidet et eget opplæringsprogram hvor det fremgår at de ansatte i regnskapsførerselskapet bl. a. er gjort kjent med hvilke typer transaksjoner som det bør reageres på, jf. hvitvaskingsloven §§ 23 og 17.

Det er i tilsvaret anført at selskapet har revidert og oppdatert sine rutiner i forhold til kravene som stilles i hvitvaskingsregelverket. Det er dokumentert at hvitvaskingsrutinene er gjennomgått med selskapets medarbeider. Oppdaterte rutiner ble innsendt sammen med tilsvaret. Finanstilsynet tar

opplysningene til etterretning og legger til grunn at regnskapsførerselskapet har innført rutiner slik at hvitvaskingsregelverket fullt ut blir etterlevd.

1.3 Risikostyring og internkontroll

Det følger av risikostyringsforskriften at autoriserte regnskapsførerselskaper skal ha hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Forskriften pålegger selskapet fortløpende å vurdere hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til virksomheten, og å gjennomføre nødvendige tiltak for å få risikoene ned på et akseptabelt nivå, jf. § 6, jf. § 8. Det skal minst en gang årlig foretas en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder, og det skal foretas en systematisk gjennomgang av om selskapets risikostyring og internkontroll er tilstrekkelig til å håndtere selskapets identifiserte risikoer på en forsvarlig måte, jf. §§ 7 og 8. Etter forskriften § 10 skal styret sørge for at selskapets valgte revisor avgir en uavhengig bekreftelse til selskapet om at pålagte vurderinger er foretatt og dokumentert.

Finanstilsynet mottok forut for tilsynet dokumentasjon som viste at det var foretatt en vurdering av selskapets risikostyring og internkontroll for regnskapsåret 2018. Risikovurderingen var dokumentert i notatet «*Risikostyrings- og internkontrolldokument for Fidelis Regnskap AS*», datert 24. oktober 2018. Risikostyringsdokumentet var ikke formelt behandlet i selskapets styre.

Risikogjennomgangen var etter Finanstilsynets vurdering ikke tilstrekkelig dekkende for selskapets virksomhetskritiske områder. For eksempel er daglig leder den eneste autoriserte regnskapsføreren i selskapet, men selskapets sårbarhetssituasjon var ikke angitt som en risiko. Selskapets økonomiske situasjon dersom investeringer må tapsføres var heller ikke nevnt som en risiko. Finanstilsynet ba i foreløpige merknader om at det ble foretatt en fornyet vurdering av alle virksomhetskritiske områder, herunder hvilken risiko det er for at hendelser inntreffer innenfor hvert område, samt konsekvenser for oppdragsgiver og regnskapsførerselskapet dersom en slik hendelse inntreffer.

Det er anført i tilsvaret at ny gjennomgang av selskapets risikoområder er foretatt og dokumentet er innsendt som vedlegg til tilsvaret. Risikodokumentet er datert 31. desember 2018 og omfatter bl.a. kapasitetsrisiko og økonomisk risiko. Selskapets revisor har avgitt uavhengig bekreftelse datert 18. januar 2019. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning.

2 Regnskapsførerselskapets rutiner og utøvelse av regnskapsføreroppdrag

I tidligere tilsendte tilsynsrapport beskrives selskapets organisering, rutineopplegg, interne kontroller og Finanstilsynets kontroll av enkeltoppdrag. Kravene i regnskapsførerloven, regnskapsførersforskriften og annen relevant lovgivning ligger til grunn for kontrollene. Den rettslige standarden "god regnskapsføringsskikk" i regnskapsførerloven § 2 andre ledd utfylles av standarder utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet.

2.1 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

Finanstilsynet viser til regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.1 om kravet til overordnet intern kontroll på oppdragsnivå, hvor oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kontrollere at følgende er gjort for hver oppdragsgiver:

- at oppdragsavtalen er á jour
- at fullmakter er skriftlig dokumentert og á jour

- at det foreligger en oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale som er á jour
- at vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert
- at avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende
- at handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført, jf. GRFS pkt. 5.8.4
- at rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov
- at fremdriftsoversikt er á jour
- at oppdragsdokumentasjon er á jour

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.4 at kontrollen skal dokumenteres som del av regnskapsførers oppdragsdokumentasjon.

At overordnede kontroller blir gjennomført og dokumentert i samsvar med de kravene som stilles etter regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.1, 7.4 og 5.8.4, er helt sentralt for å sikre at regnskapsføreroppdraget faktisk gjennomføres i samsvar med de krav som er fastsatt.

Det kunne under tilsynet ikke fremlegges dokumentasjon på at det i regnskapsførerselskapet var rutiner for hvordan overordnet kontroll systematisk skulle gjennomføres og dokumenteres. Det ble anført at flere av kontrollpunktene gjennomføres, men at det ikke ble utarbeidet en samlet oversikt som dokumenterer kravene.

Det er anført i tilsvaret at kontrollpunktene over er inntatt i selskapets sjekklister ved årsoppgjør og at de minst skal kontrolleres en gang årlig. Dokumentasjon skal arkiveres i Sticos RM. Finanstilsynet legger til grunn at selskapet har iverksatt rutiner som sikrer at kravene i god regnskapsføringsskikk blir ivaretatt på disse områdene.

2.2 Kvalitetskontroll av medarbeidere som ikke er autorisert

Autorisasjonsordningen for regnskapsførere ble innført for å øke og sikre kvaliteten på regnskapene og rapportene som blir levert til oppdragsgiverne og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til autoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet. Dersom arbeid som utføres av ikke autoriserte medarbeidere ikke blir kvalitetssikret av oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører, vil forholdet måtte anses som en overtredelse av regnskapsførerloven § 1, som fastslår at det bare er autoriserte regnskapsførere som kan føre regnskap for andre i næring.

Kvalitetskontrollen av det arbeidet som medarbeidere uten autorisasjon som regnskapsfører utfører, skal gi tilstrekkelig sikkerhet for at arbeidet utføres på en forsvarlig måte. Omfanget av kontrollen vil kunne variere basert på en dokumentert vurdering av medarbeidernes kompetanse, jf. GRFS pkt. 7.2. Gjennomført kvalitetskontroll skal dokumenteres som en del av oppdragsdokumentasjonen, herunder avdekkede feil og mangler, jf. GRFS pkt. 7.4. Feil og mangler som avdekkes ved kvalitetskontroll skal korrigeres så snart som mulig og gjennomført korreksjon skal dokumenteres, jf. GRFS 7.3. Manglende kvalitetskontroll er et brudd på regnskapsførerloven § 2 andre ledd.

Det var på tilsynstidspunktet ikke utarbeidet skriftlige rutiner som viste hvordan kvalitetskontrollen skulle gjennomføres. Det ble anført under tilsynet at daglig leder løpende kontrollerte det arbeidet som ble utført av medarbeider og at vedkommende utførte begrensede oppgaver, men det ble også

bekreftet at kontrollen ikke ble dokumentert. Ved gjennomgang av tre enkeltoppdrag fant Finanstilsynet heller ingen dokumentasjon på at medarbeiders arbeid var kontrollert.

Det er anført i tilsvaret at kvalitetskontrollen som utføres er inntatt i selskapets rutiner og sjekkliste, samt at kontrollen skal dokumenteres i Sticos RM. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning og legger til grunn at selskapet har iverksatt rutiner som sikrer at kvalitetskontrollen dokumenteres i henhold til kravene.

2.3 Plikten til å frasi seg oppdrag

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 3.5 at dersom oppdragsgiver vesentlig misligholder sine plikter etter oppdragsavtalen, slik at regnskapsførervirksomheten ikke er i stand til å produsere eller gi grunnlag for avtalt pliktig regnskapsrapportering, skal regnskapsførervirksomheten frasi seg oppdraget.

Det fremkom under tilsynet at regnskapsførerselskapet hadde problemer med enkelte oppdragsgivere som ikke sender inn bilag til avtalt tid, ikke benytter skattetrekkkonto etter lovkravene mv.

Det er anført i tilsvaret at de tre oppdragsgiverne nå har innrettet seg og benytter skattetrekkkonto etter lovkravene. Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsførerselskapet følger opp oppdragsgiverne i det videre og frasier seg oppdrag dersom oppdragsgiver ikke overholder de krav som følger av oppdragsavtalen, samt krav som følger av annet sentralt regnskaps- og skatteregelverk.

3 Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at det var mangler i regnskapsførerselskapets rutiner i forhold til sentrale krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk.

Finanstilsynet ser den manglende dokumentasjonen av overordnet kontroll på oppdragsnivå, manglende dokumentasjon av kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse, samt mangler i etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket og risikostyringsforskriften som særlig kritikkverdig. Finanstilsynet finner imidlertid å ta selskapets tilsvaret til etterretning og legger til grunn at de mangler som ble konstatert under tilsynet er rettet opp.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
tilsynsrådgiver

Wenche Falch-Hennum
spesialrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.